

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פְּרֻשֶׁת זִיחָה

אָדָר

מעלת כבוד התורה ולומדיה

בראשית פרק מח (א) וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חָלָה וַיִּקְחָה אֶת שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת מְנַשֶּׁה וְאֶת אֶפְרַיִם: (יג) וַיִּקְחָה יוֹסֵף אֶת שְׁנֵיהֶם אֶת אֶפְרַיִם בְּיָמֵינוּ מִשְׁמָאל יִשְׂרָאֵל וְאֶת מְנַשֶּׁה בְּשְׁמָאלוֹ מִיְמִין יִשְׂרָאֵל וַיִּגַּשׁ אֵלָיו: (יד) וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת יָמֵינוּ וַיִּשֶׁתּוּ עַל רֹאשׁ אֶפְרַיִם וְהוּא הַצַּעִיר וְאֶת שְׁמָאלוֹ עַל רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שֶׁכָּל אֶת יָדָיו כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר: (טו) וַיְבָרֶךְ אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר תִּתְּלַכּוּ אִתִּי לְפָנָיו אֲבִרְהֶם וַיִּצְחַק הָאֱלֹהִים הִרְעָה אֹתִי מְעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה: (טז) הַמְלֶאֶךְ הַגָּאֵל אֹתִי מִכָּל רַע יְבָרֶךְ אֶת הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בְהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבִתִּי אֲבִרְהֶם וַיִּצְחַק וַיִּדְגּוּ לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: (יז) וַיֵּרָא יוֹסֵף כִּי יֵשִׁית אֲבִיו יָד יָמֵינוּ עַל רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיִּרַע בְּעֵינָיו וַיִּתְמַךְ יָד אֲבִיו לְהַסִּיר אֶתֶּה מֵעַל רֹאשׁ אֶפְרַיִם עַל רֹאשׁ מְנַשֶּׁה: (יח) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֲבִיו לֹא כֵן אָבִי כִּי זֶה הַבְּכֹר שֵׁם יָמֵיךָ עַל רֹאשׁוֹ: (יט) וַיִּמָּאֵן אֲבִיו וַיֹּאמֶר יַדְעִיתִי בְּנֵי יַדְעִיתִי גַם הוּא יִהְיֶה לְעַם וְגַם הוּא יִגְדֹל וְאוֹלָם אַחֲיוּ הַקֶּטָן יִגְדֹל מִמֶּנּוּ וְזָרְעוֹ יִהְיֶה מְלֵא גִּוּוֹם: (כ) וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּךָ יְבָרֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יִשְׁמַךְ אֱלֹהִים כָּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה וַיִּשֶׁם אֶת אֶפְרַיִם לְפָנָיו מְנַשֶּׁה: שאלות בפרשה

א: כתוב ויאמר ליוסף ודרשו חז"ל מי אמר הוא אפרים מניין לחז"ל שהיה אפרים, כן שאלו בדעת זקנים לבעלי התוספות?

ב: ועוד הקשה מרן הב"י כיצד שיכל ידיו והניח יד ימין על אפרים הצעיר והרי יגרום לקנאה בין מנשה לאפרים?

ג: ועוד הקשו הראשונים מדוע כתוב כטעם למה ששיכל ידיו כי מנשה הוא הבכור הרי אדרבא הפוך זה סיבה שלא ישכל ידיו?

ד: ועוד הקשו הרמב"ן ובעלי התוספות כתוב ויברך את יוסף אך בפועל יש רק ברכה לבניו?

ה: ועוד יש לשאול מה המחלוקת שיש בין יוסף לאביו על מי להניח את היד ימין ובפרט שאותה ברכה נתברכו שניהם? רוח המנשבת בתקופתנו:

לצערנו הרוח הנושבת בתקופתנו אשר ישנם רבים הרחוקים מתורה ויהדות והטרנד להעפיל הוא כמה שיותר להכפיש את היהדות החרדית ועולם התורה, כגון ליברמן שחרט על דגלו שהציבור החרדי הוא הנזק למדינה, או הנגיד באומרו שחייבים להעלות מסיים בגלל עולם התורה, או היועץ המשפטי שהסתה נגד הציבור החרדי אין בזה דבר פלילי ואפשר לחבוט בהן ככל העולה על רוחו של כל אדם, ועוד כהנה וכהנה כל מי שרוצה לתפוס רטינג בתקשורת או בפוליטיקה מוצא לנכון לנגח את הציבור החרדי מעין הכתוב במגילתאיכה היו צריה לראש, ולצערנו יוצרים אוריה כאילו אנו נמצאים במדינת אויבים ולא בארצנו הקדושה, אולם כל בר דעת יבין וישכיל שאומות ועמים ומדינות נפלו ונעלמו ונמחקו מהעולם ואין להם זכר אולם עם ישראל חי וקיים לנצח אך ורק בזכות התורה הקדושה ולומדיה אשר נותנות כוח ועוד להתחבר לבורא עולם והוא סוד הקיום של עם ישראל לאורך כל הדורות, לצערנו נשיאי העולם אומרים את הדבר בריש גלי ככל כלי התקשורת העולמית ואינם בושים בכך כגון נשיא רוסיה פוטין אשר אמר לרבה של רוסיה שלדעתו סוד הקיום וההישרדות של עם ישראל למרות כל הרדיפות זה רק בגלל התורה, כמו כן אמר נשיא ארה"ב טרמפ וכן נשיא בריטניה ג'נסון אשר זכה בבחירות אמר שהיהודים הם האור לש העולם ביהדותם, ולצערנו דברים שזרים מבינים יש בתוכנו שעדיין לא זכו להבין, אך תורתנו הקדושה מתעדת את דברי יעקב אבינו מייסד האומה שכל אדם מזרעו צריך לשאוף להתפלל ולברך את בניו שיזכו להיות כאפרים שעסק בתורה ורק אחר כך כמנשה כאשר נבאר, עדים אנחנו ועיני כל רואות את כל הכנסים שנערכים לרגל סיומי השי"ס המלמד על אופייה של יהדות התורה ולומדיה כי התורה היא חיינו והיא סוד קיום העולם.

מחלוקת יעקב ויוסף מי גדול ממי העוסק בתורה או בצרכי ציבור:

והנה כדי ליישב השאלות ולהבין מחלוקת יעקב ויוסף, נקדים אשר כתבו דעת זקנים מבעלי התוספות על בראשית פרק מח פסוק א ויאמר ליוסף אז"ל זה אפרים ואומר הרב משה זכר לדבר כי אותיות ויאמר כאותיות אפרים בהתחלף וא"ו בפ"א דו"ו מתחלפת בפ"א באלפא ביתא דא"ת ב"ש ע"כ, והיינו שיש לחז"ל רמז כי אפרים היה מאז בואו של יעקב למצרים לומד עם סבו תורה למרות שהוא בן מלך מצרים העדיף לעזוב את כל העסקנות וגיוני המלכות לטובת עסק ועמל התורה, לעומתו מנשה היה משנה למלך האמפריה העולמית אשר כל מלכי אומות העולם כפופים אליה ואביו יוסף המלך למרות היותו יהודי כיבדו אותו בכל העולם ומנשה שהיה משנה למלך כמובן היה מוליד ומביא בין כל העם והמלכויות וק"ו אחרי רדת יעקב ובניו למצרים היה דואג לצרכיהם בראש ובראשונה בנה להם בית המדרש כמאמר חז"ל ואת יהודה שלח לפניו להורות גושנה, ודאג להקצאת המגרש ובנייתו ולכל צרכי הדת והכלכלה והבריאות והפרנסה, והנה הגיע הזמן להתברך ע"י הסבא יעקב אבינו, כמובן לקח את שני בניו איתו להתברך, וכעת מתחיל המחלוקת בהשקפת עולם את מי להקדים למי, יוסף סבור כי א { מנשה הוא הבכור, ב } ועוד הרי מנשה הוא משנה למלך והוא העוסק בצרכי ציבור ומזכה הרבים במה שדואג לצרכי הציבור, ג } זאת ועוד נסיונותיו קשים מאוד בהיותו צריך להיפגש עם מלכים שרים ורוזנים גויים ולהשתתף בכל מיני אירועים ציבוריים מפאת תפקידו ובכל המקומות האלו חסר צניעות וכשרות ובכל זאת הוא עומד בניסיון הקשה לשמור על עצמו בקיום התורה והמצוות,

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו יו"ר ועדת סת"ם העולמית הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

לעומת אפרים בסך הכל יושב ולומד עם סבו סגור בתוך ד' אמותיו בלי שום נסיונות וגם קטן ממנו א"כ ודאי שיותר ראוי להקדים את מנשה לברכה, ולכן דקדק במעשיו והעמיד את מנשה בצד שמאל ואת אפרים בצד ימין בכדי שמנשה יהיה כנגד יד ימין של יעקב ויברך אותו ביד ימין, אולם למרות זאת יעקב שיכל את ידיו ונתן את יד ימין על אפרים, והיה הדבר רע בעיני יוסף מפני השקפת עולמו עד שרצה להחליף ידי אביו שמא אינו רואה, אולם יעקב משיבו ידעתי בני ידעתי אך למרות הכל אפרים יהיה גדול ממנו, והיינו שיעקב משיב לו שהנך טועה בהשקפת עולמך ועליך לדעת כי אפרים הוא יותר גדול ממנשה ואדרבא זה עצמו שעוזב את עיסוקי המלכות והכבוד ואת כל הנאות העוה"ז לטובת עסק התורה הוא הנסיון הגדול ביותר ומעלת התלמיד חכם גדולה הרבה יותר מהעסקן בצורכי ציבור, כן נלעני"ד כוונת ההעמק דבר.

האומנות הטובה ביותר לבנו:

הרי יעקב אבינו בחר האבות שנולד בירור אחר בירור אברהם הוליד את יצחק וישמעאל, ומיצחק נולד יעקב ועשיו, ורק מיעקב ואילך נולדו י"ב שבטי י"ה וממנו נוצר ונוסד עם ישראל, ולכן רוצה מייסד האומה להנחיל דרך לדורות הבאים כיצד על האדם לגדל ולחנך את בניו ברוח ישראל סבא, ומלמדנו יעקב אבינו כי הנה לפני כל אדם ישנם שני מסלולים או דרכים בחיים יש מסלול אפרים ויש מסלול מנשה, והנה בפני האדם הנולד בעוה"ז עומד אתגר החיים הרוב בוחר בדרך הנראית קלה של מנשה מתוך מחשבה והשקפה שאם הוא רוצה לזכות להיות מאושר בחייו עליו להשקיע עצמו בעסקי עוה"ז בעבודה ובעסקים ופוליטיקה בכדי להגיע לעושר וכבוד ומעמד חברתי מכובד ובכך הוא יוכל למלא את כל תאוותיו והנאותיו בעולם, ויש הדרך השניה של אפרים לעשות עיקר מלימוד התורה והמצוות שהיא בעצם יותר רוחנית ולא גופנית, אין ספק שלכל דרך יש את הנסיונות והקושי בשמירת התורה והמצוות אך איזו דרך ישרה שיבור בה האדם, לזה בה המסר של יעקב ומנחיל לבניו לדורי דורות שכל אדם מישראל כאשר יברך את בניו צריך לברכו קודם כאפרים לפני מנשה, והיינו שדרכו של אפרים יותר טובה לאדם, ומדוע כי על האדם לדעת שהעושר והכבוד אינו בה בגלל מעשיו והשתדלותו של האדם וממילא מחשבת האדם שאם לא יעסוק בעסקים וישתדל במעמד חברתי לא ישיג עושר וכבוד ואילו אם יעסוק בתורה הרי יעני וימעט כבודו ומעמדו, אך הדבר הזה בטעות יסודו שהרי המציאות רוב העולם למרות שעובד ועוסק בעסקים ורץ ומתרוצץ על מעמדו ואינו משיג דבר וחי בעניות גדולה ולא הולך לו שום עסק ואינו משיג את הכבוד ששואף, ומצד שני הרי אנחנו רואים שיש גם אלה שעסקו בתורה זוכים לעושר וכבוד, בהכרח שהאמת היא כמו שאמר שלמה המלך **בקהלת פרק ט (יא) שְׁבִתִי וְרָאָה תַּחַת הַשָּׁמַיִם כִּי לֹא לְקָלִים הַמְרוֹץ וְלֹא לַגְּבוּרִים הַמְלַחֲמָה וְגַם לֹא לַחֲכָמִים לֶחֶם וְגַם לֹא לַנְּבִנִים עֵשׂוֹר וְגַם לֹא לַיֹּדְעִים חֵן פִּיעֵת וּפְגַע יַקְרָה אֶת־כָּלֵם:** אלא האמת כמאמר שלמה המלך **במשלי פרק כב פסוק ב עֵשׂוֹר בַּפְּסוּק בַּעֲשֵׂי עֵשָׂה כָּלֵם יַקּוּק:** ביאורו של דבר כי כל אדם נגזר עליו כיצד יעברו עליו ימי שנות חייו עלי אדמות ואין הדבר תלוי כלל בהשתדלות האדם או במעשיו וחוכמתו אלא הכל בגזירת הבורא יתברך לפי שורש נשמתו ותיקונו בעולם, ולכן אדם שנגזר עליו עושר יהיה עשיר בכל דרך שילך ואם נגזר עליו עוני יהיה בכל דרך שילך, ואם כן נותר לנו רק לבחור את דרך החיים הטובה יותר, לזה יעקב אבינו מייסד האומה מנחה לדורות שדרכו של אפרים מועדפת מדרכו של מנשה, והסבר הדבר בהיות ואדם שהולך בדרכי מנשה ואינו עוסק בתורה אפילו אם יצליח בעסקים ובמעמדו החברתי עדיין אין שום ערובה לאושר בחיים ואדרבא ככל שהאדם אינו מחובר לתורה הסיכויים גדולים מאוד שמידותיו יהיו מקולקלות ואין שלום בית כי אין כבוד הדדי בין הבעל לאשתו ואף תמיד נמצא ברדיפה אחר השגת מטרותיו שלא נגמרות לעולם כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו ויש מנה רוצה מאתיים ובכך מאפיל על מה שיש לו כי תמיד עיניו בחצי כוס הריקה ולא בחצי כוס המלאה, וככל שמזקין כבר אמרו חז"ל **במסכת קינים פרק ג מ"ו רבי שמעון בן עקשיא אומר זקני עם הארץ כל זמן שמזקינין דעתן מיטרפת עליהן שנאמר (איוב י"ב) מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח אבל זקני תורה אינן כן אלא כל זמן שמזקינין דעתן מתישבת עליהן שנאמר (איוב י"ב) בישישים חכמה ואורך ימים תבונה:** ולכן ההולך בדרכו של מנשה בזקנתו דעתו מטפשת עליו ומשעמם לו לחיות כי אין מה שיעסיק אותו כל הזמן, ואדרבא משפחתו כבר מחכה לפטירתו כי כבר אינו מועיל אלא הוא נטל על המשפחה בפרט כאשר אינו בקו הבריאות, ולאחר מותו בקושי מלוין אותו. לעומת זה דרכו של אפרים סוגה בשושנים מאחר ואת מה שמגיע לו הוא יקבל ובכל מקרה לימוד התורה נותן סיפוק רוחני ומתמלא ליבו שמחה כמאמר דוד המלך פקודי השם ישרים משמחי לב, זאת ועוד אור שבה מחזירתו למוטב ומעדנת את הנהגתו ומתקן את מידותיו ושורר שמחה ושלוש בבית, זאת ועוד גם כי יזקין לא יסור ממנו ואדרבא דעתו מתישבת עליו, וכל משפחתו ומכריו מוקירים אותו ומכבדים אותו ושמחים בעצותיו, ולאחר מותו כבוד גדול עושים לו. ואם נקח לדוגמה גדול הדור לעומת גדול המדינה נשיא או ראש ממשלה ההבדל הוא תהומי בניהם, ימי זקנותם של השליט אינם מליאים תוכן כי כבר אינו ראוי לכך ואין כלל התייחסות אליו, לעומת הת"ח שעד יום מותו תורתו מגינתו ומרוממתו ומשמחתו, והמציאות שאין בעולם לוויות גדולת ומשתתפים רבים כמו אצל גדולי ישראל והדבר נובע מתוך דחף פנימי שיש לכל אדם שהיה לו איזה קשר ולא מתוך כפייה לעומת על שליט שיהיה אין הדבר כך.

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם העולמית
הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*ירושום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מניח אני כל אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה:

לאור הדברים האלה מלמדנו להועיל מייסד האומה כיצד על כל אחד מיוצאי חלציו לברך את בניו ישימך כאפרים לפני מנשה, וכמאמר התנא **במסכת קידושין דף פו ע"ב** תניא רבי נהוראי אומר מניח אני כל אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה שכל אומנות שבעולם אין עומדת לו אלא בימי ילדותו אבל בימי זקנותו הרי הוא מוטל ברעב אבל תורה אינה כן עומדת לו לאדם בעת ילדותו ונותנת לו אחרית ותקוה בעת זקנותו בעת ילדותו מהו אומר וקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים בזקנותו מהו אומר עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו:

אדם לעמל יולד השאלה איזה עמל מובחר:

ועוד מבואר בגמרא סנהדרין דף צט ע"ב אמר רבי אלעזר כל אדם לעמל נברא, שנאמר {איוב ה'} כי אדם לעמל יולד, איני יודע אם לעמל פה נברא אם לעמל מלאכה נברא, כשהוא אומר כי אכף עליו פיהו הוי אומר לעמל פה נברא. ועדיין איני יודע אם לעמל תורה אם לעמל שיחה, כשהוא אומר {יהושע א'} לא ימוש ספר התורה הזה מפיד הוי אומר לעמל תורה נברא. והיינו דאמר רבא כולו גופי דרופתקי נינהו, טובי לדזכי דהוי דרופתקי דאורייתא.

המסר של יעקב אבינו לדורות כבוד תורה קודם:

ולכן יעקב אבינו רצה ללמד את בנו ולהעביר מסר לדורות כי כבוד ומעלת התורה ולומדיה גדול מכבוד העוסקים בציבור ונכבדי הקהל וצריך להקדים אפרים לפני מנשה, **ומכח זה מבואר בגמרא גיטין דף ס ע"א** סדר הקראים לעליה לספר תורה בציבור כדלקמן, מי קוראין לא הוה בידיה אתא ושייליה לרבי יצחק נפחא אמר ליה אחריהן [הכהנים] קוראין ת"ח הממונין פרנסים על הצבור, ואחריהן ת"ח הראויין למנותם פרנסים על הצבור, ואחריהן בני ת"ח שאבותיהן ממונים פרנסים על הצבור, ואחריהן ראשי כנסיות וכל אדם: **וכן נפסק להלכה בשו"ע או"ח סימן קלו ס"א:** בשבת ויו"ט ויום הכפורים, קורים אחר הלוי ת"ח הממונין על הצבור, ואחריהם ת"ח הראויים למנותם פרנסים על הצבור (ששואלים אותו דבר הלכה בכל מקום ואומר), ואח"כ בני ת"ח שאבותיהם ממונים על הצבור, ואח"כ ראשי כנסיות וכל העם. הראת לדעת כי כאשר יזמן לפניך אחד מאנשי השלטון שרב מעשים להועיל לציבור ומאידך תלמיד חכם יש להקדים ולכבד את התלמיד חכם לפני אותו שהוא מאנשי השררה ככל שיהיה.

מדוע לא חשש לקנאת מנשה, מסר לדורות:

אלא שעדיין מדוע לא חשש על קנאת מנשה באפרים הרי אינו שייך למכירת יוסף? אולם לפי מה שאמרנו יובן היטב בהיות ויעקב רצה ללמד את בנו ולדורות כי מעלת וכבוד התורה גדול מזיכוי הרבים והתחיל להשריש את זה כבר לנכדיו שתדע שזה האמת שהעוסק בתורה יותר גדול במעלה. וממילא גם בעניין קנאת השבטים אפשר להוסיף מלבד עניין התיקון והתשובה על מעשיהם רצה יעקב להשריש בקרב בניו ונכדיו את הערך העליון לתורה ולומדיה יותר מכל עסקנות ציבורית וזיכוי הרבים שיהיה, ולכן אדרבא בזה שיקנאו וילמדו יסוד זה.

ביאור הנימוק ששיכל ידיו כי מנשה הבכור:

אלא שעדיין קשה מה טעם ששיכל ידיו כי מנשה הבכור, ועיין באבן עזרא על בראשית פרק מח פסוק יד משי"כ לתרף כי בלשון אע"פ ודוחק, אולם הרא"ש בביאורו עה"ת וכן **החזקוני על בראשית פרק מח פסוק יד** שכל את ידיו עשה עניינו בהשכל ובחכמה שמן הדין היה לו להפוך הבנים לפי מה שהיה בדעתו לתת אפרים לימינו ומנשה לשמאלו והוא עשה ההשכל והחכמה בידיו שלא רצה לבייש מנשה כי הוא היה הבכור וצריך לחלוק לו כבוד קצת.

ברכת האב שבניו ילכו בדרך התורה:

וכתבו הרמב"ן והרשב"ם ורבינו בחיי ועוד היכן ברכת יוסף, ותירצו שאין ברכה גדולה מזו לאדם שבניו הולכים בדרך התורה. ובפרט כאשר ביארנו שבתוך הברכה טמון הסוד הגדול מהי השקפת תורה אמיתית שכל אחד צריך לברך את בניו שאפרים עמוד התורה הוא קודם במעלה לעסקן ואיש ציבור וכך כל ישראל יברכו את בניהם לדורות.

מצב הדור היפך השקפת תורה:

אולם לצערנו מנהג העולם אחרת שכל דבר הנצרך לעשות בבית אם יש בן הלומד וכן העוסק במלאכה משתמשים קודם בן העוסק בתורה, וכן כאשר יש איזה צורך לשהות בבית כגון ילד חולה והאשה עובדת והבעל לומד ברור כי מבטלים את הבעל ולא את האשה, כמו כן לצערנו הרב אחד הבעיות הקשות בדורנו שנכשלים בה בני אדם ואפילו רבנים שאם מגיע אדם עסקן נכבד חבר כנסת וק"ו שר בממשלה יהיה אשר יהיה נוהגים בו כבוד והערצה ואילו כאשר מגיע ת"ח הדבר נעשה בצניעה ובלי אהדה וכעז"ה"ד תן לחכם ויוסיף לקח עד כמה חסר לנו ערך וכבוד התורה, וכיצד אפשר לזכות שבניו יהיו ת"ח כאשר רואה שהערך בעיני הוריו ובעיני הציבור יותר לעסקנים ולא לתורה, ולזאת הנחילנו יעקב אבינו את הערך העליון לתורה ולומדיה יותר מכל אדם נכבד יהיה אשר יהיה הן עשיר והן במעמד ציבורי.

הצלחת חינוך הבנים תלוי ביסוד הנ"ל:

ולכן אמרו חז"ל בגמרא נדרים דף פב הזהרו בבני עניים שמהן תצא תורה שנאמר יזל מים מדליו שמהן תצא תורה ומפני מה אין מצויין ת"ח לצאת ת"ח מבניהן אמר רב יוסף שלא יאמרו תורה ירושה היא להם, רב ששת בריה דרב אידי אומר כדי שלא יתגדרו על הצבור, מר זוטרא אומר מפני שהן מתגברין על הצבור, רב אשי אומר משום דקרו לאינשי חמרי וכו', ומאידך הגמרא בשבת דף כג: כתוב אמר רבא דרחים רבנן הוו ליה בנין רבנן, דמוקיר רבנן הוו ליה חתנוותא רבנן, דדחיל מרבנן הוא גופיה הוי צורבא מרבנן, ואי לאו בר הכי הוא משתמען מיליה כצורבא מרבנן:

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא
רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם העולמית
הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מעשה חינוכי במעלת כבוד התורה:

ומסופר מעשה שהיה עם רבי אלחנן ווסרמן זצ"ל שפעם בימות החורף נזקק ללכת לאחד מהעשירים התומכים בישיבה, ובהיות והיה יום גשום והרחוב מלא בוץ ומכיר ויודע כי ביתו של העשיר כולו עם שטיחים ואם יכנס עם מנעליו לסלון ילכלך את השטיח לכן החליט ללכת לדלת האחורית דרך המטבח ולדפוק שם, והנה כאשר דפק על הדלת פתחה אחת מבנותיו של העשיר מיד הלכה לאביה לומר כי הגיע הגאון הגדול ר"א ווסרמן זצ"ל, שאל האבא היכן הוא אמרה שהוא בדלת האחורית במטבח, הבין העשיר כי בגלל שגשום אינו פונה דרך הסלון יצא העשיר דרך הסלון וקרא לר"א שיבא דרך הדלת הראשית בסלון, ר"א אמר לו היום גשום ונעליו יש בהן בוץ וילכלך השטחים אמר לו העשיר בשום אופן אינו מוכן אלא דרך הסלון, לא היית ברירה לר"א ונכנס דרך הסלון כמובן הדבר גרם ללכלוך ור"א פנה אליו מדוע הוא התעקש לגרום למצב זה, השיבו העשיר אם יכנס דרך המטבח בנותיו יבינו שנקיון השטיח יותר חשוב מכבוד התורה, אולם כאשר יראו שכבוד התורה חשוב מהשטיח יעריכו את התורה, והסכים עימו ובירכו לזכות לחתנים ת"ח ואכן כך היה.

נישא תפילה לבורא עולם שכלל ישראל יפנימו וישכילו להבין את ערכה של התורה ולומדיה שהן סוד הקיום של עם ישראל בכל הדורות מאז היווסדו ועד ימינו וסוף הדורות, ויעזור השי"ת ונזכה כולנו להתחזק בהערכת וכבוד התורה ולומדיה ועי"ז נזכה לראות נחת מיוצאי חלצינו ברוח ישראל סבא אבי"ר.

בידידות ואהבה
מרדכי מלכא